



SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Spraw Zagranicznych
i Unii Europejskiej (10.)
w dniu 13 stycznia 2016 r.

IX kadencja

Porządek obrad:

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiej statystyki dotyczącej cen gazu ziemnego i energii elektrycznej oraz uchylające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/92/WE dotyczącą wspólnotowej procedury w celu poprawy przejrzystości cen gazu i energii elektrycznej dla końcowych odbiorców przemysłowych – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – COM(2015) 496.
2. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 1305/2013 – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – COM(2015) 701.
3. Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy – wraz z projektem stanowiska rządu w tej sprawie – COM(2015) 462.
4. Akt ustawodawczy bez uwag – propozycja: COM(2015) 616.
5. Akty nieustawodawcze, w sprawie których komisja nie wystąpi o stanowisko rządu – propozycja: COM(2015) 805, COM(2015) 666, COM(2015) 664, COM(2015) 661, COM(2015) 659, COM(2015) 656, COM(2015) 654, COM(2015) 653, COM(2015) 645, COM(2015) 643, COM(2015) 641, COM(2015) 640, COM(2015) 632, COM(2015) 631, COM(2015) 582, COM(2015) 581, COM(2015) 575.

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Marek Rocki)

Przewodniczący Marek Rocki:

Witam państwa.

Otwieram dziesiąte posiedzenie Komisji Spraw Zagranicznych i Unii Europejskiej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej IX kadencji.

Proponuję, aby porządek obrad posiedzenia komisji obejmował punkty dotyczące następujących dokumentów legislacyjnych:

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskiej statystyki dotyczącej cen gazu ziemnego i energii elektrycznej oraz uchylające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/92/WE dotyczącą wspólnotowej procedury w celu poprawy przejrzystości cen gazu i energii elektrycznej dla końcowych odbiorców przemysłowych.

2. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017-2020 oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 1305/2013.

3. Wniosek dotyczący zalecenia Rady w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy.

4. Propozycja prezydium komisji, aby nie rozpatrywać dokumentu COM (2015) 616.

5. Propozycja prezydium komisji, aby nie występować do rządu z żądaniem stanowiska do projektów aktów nieustawodawczych wymienionych w zawiadomieniu o posiedzeniu komisji.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w sprawie porządku obrad dziesiątego posiedzenia komisji?

Wobec braku zastrzeżeń do porządku obrad posiedzenia komisji stwierdzam, że komisja zatwierdziła porządek obrad.

Chciałbym powitać przedstawiciela Głównego Urzędu Statystycznego panią prezes Halinę Dmochowską.

Pozwolę sobie potem witać przedstawicieli ministerstw, jak dojdziemy do punktów, które będą ich dotyczyły.

Pragnę poinformować, że projekt stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej otrzymaliśmy na podstawie art. 7 ustawy kooperacyjnej i zgodnie z ust. 4 tego artykułu nasza komisja może wyrazić opinię o projekcie aktu ustawodawczego.

Poproszę teraz panią prezes o przedstawienie stanowiska rządu.

Wiceprezes Głównego Urzędu Statystycznego Halina Dmochowska:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Wniosek dotyczy stworzenia podstaw prawnych zapewniających opracowanie zharmonizowanych statystyk w obszarze cen gazu i energii, przede wszystkim służących obsłudze informacyjnej pakietu energetycznego na poziomie Unii Europejskiej, ale również bardzo ważnych, jeśli chodzi o wsparcie informacyjne polityk krajowych. Dotychczas statystyki w tym obszarze gromadzone były w ramach określonych powołaną tutaj dyrektywą, jeśli chodzi o odbiorców w przedsiębiorstwach, z kolei jeśli chodzi o gospodarstwa domowe, dane były opracowywane i przekazywane na podstawie porozumień dobrowolnych, gentlemen's agreement, co oczywiście nie zapewniało przewidzianej w obecnych wymogach informacyjnych optymalnej jakości porównywalności spójności informacji, spójności metodologicznej między krajami itd. W związku z tym rząd popiera projekt rozporządzenia, które ma doprowadzić do większej i chciałoby się powiedzieć: pełnej harmonizacji, no ale zawsze bywają jakieś drobne odchylenia, zatem powiedzmy: do możliwie pełnej harmonizacji na poziomie europejskim. Ponadto ta legislacja zwiększy dostępność informacji, jeśli chodzi o bardziej szczegółowe przekroje. Dane będą gromadzone z nieco mniejszą częstotliwością, co, powiedzmy, zdaje się nie powiększać istotnie bilansu obciążeń respondentów. To zwiększy trochę pracochłonność, jeśli chodzi o organy prowadzące badania. Obecnie prowadzone są one przez ministra właściwego do spraw energii przy naszym udziale czy współudziale, wcześniej było to Ministerstwo Gospodarki i wniosek był z tym resortem uzgodniony.

Co jeszcze się z tym wiąże? Ponieważ zmiana oznacza konieczność modyfikacji badań, konieczność modyfikacji metodologii i szacunków, konieczność przygotowania zmian do programu badań dla przedsiębiorców, jak mówiłam, nieco większą szczegółowość, być może pewne dostosowania na poziomie gromadzenia czy przygotowywania danych w samych przedsiębiorstwach, prowadzący badania wnoszą o dwuletni okres przejściowy. A więc w ramach trzyletnich możliwości chcemy wystąpić o dwa lata, żeby to przygotować przyzwoicie, rozważnie, w sposób przemyślany. Jeśli chodzi o koszty, oceniamy, że powinno się to zmieścić w ramach rutynowych zmian w programie badań i w budżecie, który prowadzący badania

otrzymują w ramach corocznych prac nad programem badań. Analizowaliśmy to pod kątem zasady subsydiarności. Oceniamy, że jest ona zachowana.

To właściwie tyle. Jeśli są pytania czy jakieś sugestie co do tego przedsięwzięcia, oczywiście jesteśmy otwarci. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo, Pani Prezes.

Nie ma jeszcze senatora Dobrzyńskiego.

Wstępnie, opierając się na opiniach naszych analityków, mogę powiedzieć, że w mojej opinii ten akt nie budzi wątpliwości.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie widzę chętnych.

Zamykam dyskusję.

Jak rozumiem, możemy przyjąć, że ostateczny projekt opinii komisji będzie pozytywny dla projektu aktu Unii Europejskiej.

Dziękuję bardzo.

Możemy teraz przejść do punktu drugiego: wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017–2020 oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 1305/2013. Jest to dokument o sygnaturze COM(2015) 701.

Podobnie jak w przypadku poprzedniego punktu pragnę poinformować, że projekt stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej otrzymaliśmy na podstawie art. 7 ustawy kooperacyjnej i zgodnie z ust. 4 tego artykułu nasza komisja może wyrazić opinię o projekcie aktu ustawodawczego.

(Głos z sali: Nie ma jeszcze pana ministra).

Możemy zacząć od przedstawienia projektu opinii komisji. Proszę pana senatora Sługockiego o zabranie głosu.

Senator Waldemar Sługocki:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Państwo!

Chodzi o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych na lata 2017-2020 oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 1305/2013. Zanim rozpocznę omawianie właściwego rozporządzenia, chciałbym odnieść się do tych dwóch, które ulegną zmianie. Pierwsze to rozporządzenie ogólne, dotyczące funduszy strukturalnych, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego, w latach 2014-2020, drugie rozporządzenie dotyczy Funduszu Spójności. To jest o tyle istotne, że to rozporządzenie, konstytuujące program reform strukturalnych, pozwala także na czerpanie środków finansowych z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna przez państwa członkowskie Unii Europejskiej, które realizują politykę spójności. Dlatego nowelizacja, zmiana tych dwóch rozporządzeń jest kluczowa.

Idea samego rozporządzenia związana jest ze zmianami społeczno-gospodarczymi wywołanymi skutkami kryzysu w państwach europejskich, ale chodzi o te państwa,

w których zdiagnozowano pewne problemy w sferach bezpośrednio lub pośrednio determinujących rozwój tak społeczny, jak gospodarczy. W tym przypadku chodzi głównie o te obszary, które należą do kompetencji administracji państwowej, a oddziałują wprost na potencjał chociażby budżetu danego państwa członkowskiego.

Komisja Europejska ma pozytywne doświadczenia związane ze swoistego rodzaju pilotażem w tym zakresie, mianowicie w latach 2011–2013 był realizowany takowy program w Grecji. On polegał na usprawnieniu, modyfikacji, przebudowie, restrukturyzacji systemu podatkowego w tymże państwie. Ten pilotażowy program był poddany ewaluacji. Proces ewaluacji dotyczył czterech kluczowych, fundamentalnych wątków: skuteczności, wydajności, trwałości, ale także adekwatności. Wyniki ewaluacji ex ante są bardzo pozytywne, dlatego Komisja Europejska postanowiła ustanowić fundusz, który będzie wspierał ewentualne działania w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Pewnie wszyscy zdajemy sobie sprawę z tego, że program ten będzie dedykowany przede wszystkim słabym państwom członkowskim Unii Europejskiej, takim jak Grecja, Cypr, ale także Rumunia, Bułgaria, Węgry. Możliwe, że my jako państwo członkowskie także moglibyśmy pozyskać pieniądze, chociażby na prace związane, być może, ze zmianą systemu KRUS. Oczywiście to nie należy do moich kompetencji, ale czytając literaturę przedmiotu w tym zakresie, natknąłem się na taki wątek. To może być inspiracja dla rządzących, ale o tym będzie pewnie mówił pan minister Kwiecieński, jak do nas dotrze.

Wartość tego programu jest niewielka, 142 miliony 800 tysięcy euro, ale stąd zmiana tych dwóch rozporządzeń funduszowych, możliwość korzystania z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna na rzecz wprowadzenia tychże reform. W tym programie chodzi także o czerpanie z dobrych praktyk, rozwiązań innych państw członkowskich Unii Europejskiej, które mają niezwykle pozytywne doświadczenia na tych polach. Zostanie stworzony system dobrych praktyk. Zostanie zbudowana baza danych ekspertów działających w innych państwach członkowskich, odnoszących sukcesy na polach, które będą przedmiotem tego programu.

Niejasne jest jeszcze, w jaki sposób pieniądze będą redystrybuowane, w jaki sposób państwa członkowskie będą aplikować o środki, w jaki sposób będzie się odbywał proces oceny i przyznawania środków, ponieważ to rozporządzenie jest rozporządzeniem ramowym, choć oczywiście udziela odpowiedzi na bardzo wiele newralgicznych pytań. Oczywiście nie będzie to pomoc dedykowana sektorowi prywatnemu. Głównym odbiorcą środków będzie administracja państwowa.

Myślę, że to tyle ode mnie. Rząd oczywiście... Bo zapoznałem się także... Jeśli pan przewodniczący pozwoli...

(Przewodniczący Marek Rocki: Oczywiście.)

Nie ma jeszcze pana ministra, więc zajmę państwa kilkoma zdaniem.

(Przewodniczący Marek Rocki: Przerwę panu na chwilę. Jeśli pan minister nie dotrze do końca wystąpienia pana senatora, to ja ogłoszę przerwę.)

Ja mogę długo opowiadać, ale oczywiście jeżeli państwo chcą skorzystać z przerwy, to bardzo proszę, nie będę

tego uniemożliwił. Jest tu bar, kawa itd., tak że pewnie trudno wygrać konkurencję z tym, co oferuje nasz barek. Ale jeszcze kilka zdań i zakończę swoją wypowiedź.

Tak jak mówiłem, głównym odbiorcą czy beneficjentem tych działań będzie administracja państwowa, nie sektor prywatny. Ważne jest także to, że ten program będzie działał w latach 2017–2020, czyli będzie on komplementarny z perspektywą finansową 2014–2020, choć w krótszym horyzoncie czasowym.

W tym rozporządzeniu ważna jest komplementarność i w uzasadnieniu do rozporządzenia Parlament Europejski, Komisja bardzo mocno zwraca uwagę właśnie na komplementarność z działaniami realizowanymi w ramach poszczególnych programów operacyjnych przez państwa narodowe.

Ja chcę też powiedzieć, że pomimo tego, że taki program do tej pory nie funkcjonował, to państwa narodowe realizowały pewne projekty. Na przykład Polska w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w perspektywie 2007–2013 realizowała takie projekty jak chociażby „Sprawne państwo”, które także umożliwiały dostosowanie standardów polskiej administracji do najlepszych praktyk europejskich. Mógłbym być złośliwy i odnieść się do tego, co się dzieje w tej kadencji Senatu czy parlamentu, ale ugryzę się w język.

(Głos z sali: Ale proszę się odnieść, Panie Senatorze...)

Ugryzę się w język.

(Głos z sali: Uczciwie.)

Uczciwie.

(Głos z sali: Bardzo proszę, niech pan się odniesie... Warto przypomnieć.)

Oczywiście. To wątpliwości oczywiście...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, ale ja, Panie Senatorze, jestem absolutnie spójny w przekazie i zawsze z dużą atencją odnoszę się także do swoich słów, zwłaszcza do tych, które wygłosiłem wiele, wiele lat wcześniej, choć mamy prawo do tego, żeby nasze poglądy ewoluowały.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Oczywiście, ale nie będzie pan cenzurował moich wypowiedzi, prawda?

(Głos z sali: Ale mamy tutaj wolność, Panie Przewodniczący.)

No to bardzo się cieszę. Bo to się...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Oczywiście, oczywiście. Ale odnoszę się także do tego wątku, o którym chcę powiedzieć. Oczywiście chcę odnieść się do ostatnio procedowanej ustawy o służbie cywilnej i do tego, że gdyby pan senator był uprzejmy i zechciał zapoznać się ze standardami w innych państwach europejskich, tych, które są godne naśladowania, to zobaczyłby, że zmiana, którą państwo zaproponowali, jest raczej bliższa standardom Cypru, Grecji, Rumunii, Bułgarii niż Francji, Niemiec, Wielkiej Brytanii. Bardzo dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Marek Rocki:

W ramach dyskusji? Tak jest.

Senator Wiesław Dobkowski:

(Wypowiedź poza mikrofonem) ...muszę powiedzieć, Panie Przewodniczący.

Panie Przewodniczący, ja oczywiście rozumiem pańską wypowiedź, ale do jakich państw przypisałby pan to, co się działo – to znaczy ustawiane przetargi, konkursy ustawiane pod konkretnego człowieka – jeżeli to, co się dzieje teraz, jest pana zdaniem tak odległe od granic Rzeczypospolitej. Poza tym chciałbym zauważyć, że to, co się dzieje teraz, jest pozbawione jakiegokolwiek hipokryzji, jakiegokolwiek niepotrzebnej pracy, gdzie trzeba by było powoływać komisje, sporządzać protokoły, pisać ogłoszenia itd., itd., a z góry byłoby wiadomo, kto wygra dany konkurs.

Ja jeszcze raz przypomnę – mówiłem to na sesji plenarnej – że jakoś tak się składało, że za czasów Platformy Obywatelskiej i PSL w urzędach wojewódzkich, gdzie byli wojewodowie z Platformy, wygrywali wszyscy związani z Platformą, a nawet jeżeli zaszła potrzeba, to zajmowali stanowiska na niższych szczeblach, a w grupach rolniczych wszystkie konkursy wygrywali, przepraszam za określenie, peeselowcy. Może tutaj też byśmy się pochylili nad tym, z czego to wynika?

(Głos z sali: Z czego?)

Senator Waldemar Ślugocki:

Skoro rozpoczęliśmy debatę, po trosze przeze mnie wywołaną i niewpisującą się w główny nurt, to z przyjemnością odpowiem panu senatorowi na wątpliwości, a w dużej części nawet zarzuty, bo takie także pan senator pozwolił sobie sformułować.

Szanowny Panie Senatorze, bardzo proszę poinformować prokuraturę o ustawianych konkursach, bo jak domniemywam, sugeruje pan, że to jest naruszenie prawa.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Jeżeli jest to naruszenie prawa, bardzo proszę, są odpowiednie organy w tym kraju. Już się wnoszę wyżej. Postawił pan konkretny zarzut.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Dlatego też odwołuję się do podmiotów, organów, które w państwie prawa funkcjonują i które powinny zająć się tego typu procedurami, a jeżeli ma pan wiedzę na ten temat, to oczywiście powinien je pan poinformować. Ale pozostawiam ten wątek. Przechodzę do kolejnych...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie wiem, czy wyżej, czy niżej. W mojej ocenie na tym samym poziomie. Oczywiście spełnianie pewnych minimalnych kryteriów w konkursie jest lepszym rozwiązaniem aniżeli spełnianie jednego kryterium, które państwo pozostawiliście w ustawie – pięcioletniego doświadczenia i wyższego wykształcenia. W procedurach konkursowych jednak było o wiele, wiele więcej kryteriów, które w mojej ocenie raczej pozwalały na wyłonienie lepiej przygotowanych kandydatów na wysokie stanowiska w państwie. I to tylko tyle.

Przyszedł pan minister, pewnie ze swego punktu widzenia przedstawi procedowane rozporządzenie. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Przerywamy dyskusję dotyczącą służby cywilnej.

Wracamy do zasadniczego wątku.

Witam pana ministra Kwiecińskiego, przedstawiciela Ministerstwa Rozwoju.

Poproszę o przedstawienie projektu stanowiska rządu odnośnie do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie utworzenia Programu wspierania reform strukturalnych.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Jerzy Kwieciński:

Panie Przewodniczący! Szanowne Panie i Szanowni Panowie Posłowie!

(Głos z sali: Senatorowie.)

O, przepraszam. Drobiażdżek. I przepraszam za poślizg z mojej strony.

Chciałbym przedstawić dzisiaj nową inicjatywę Komisji Europejskiej. Jest to inicjatywa adresowana do wszystkich krajów członkowskich. Jest ona swego rodzaju odpowiedzią na występujące w ostatnich latach w Unii Europejskiej problemy związane z przeprowadzaniem reform w krajach, które szczególnie mocno dotknął kryzys europejski. W nowej sytuacji ta inicjatywa jest adresowana nie tylko do tych krajów, lecz także do wszystkich krajów członkowskich. Trzeba powiedzieć, że ona jest jeszcze na wstępnym etapie. Wprawdzie była robiona ewaluacja tej inicjatywy, ale bardzo wstępna. Kraje członkowskie zgłaszają nadal wiele uwag do tej inicjatywy.

Generalnie my przyjmujemy tę inicjatywę z zainteresowaniem i poprzemy ją, jeżeli uzyska ona również wsparcie pozostałych krajów członkowskich. Budżet, który został na to przewidziany, to 142 miliony euro. Środki te mają być w dyspozycji Komisji Europejskiej, w ramach takiej pomocy technicznej, jaką my mamy. Także różne kraje członkowskie będą mogły z tego korzystać. Nie jest to na razie inicjatywa na takim etapie, że możemy powiedzieć, że znamy wszystkie szczegóły, więc zakładamy, że Komisja Europejska, jej służby jeszcze więcej uwagi poświęcą temu dokumentowi, bardziej go dopracują.

Zakłada się, że w sytuacji kiedy kraj członkowski będzie chciał przeprowadzić znaczące reformy, jakie miały miejsce na przykład w Grecji, czy jakieś punktowe reformy, które dotyczą różnych aspektów prowadzonej polityki makroekonomicznej czy polityki gospodarczej, będzie mógł skorzystać z tego instrumentu. Tyle na razie w skrócie możemy powiedzieć na temat tej inicjatywy.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem) ...pan senator Sługocki jako sprawozdawca omówił to nieco szerzej. Myślę, że te informacje mogą posłużyć dyskusji.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos w dyskusji?

Pan senator Sługocki. Proszę.

Senator Waldemar Sługocki:

Ja mam tylko jedno pytanie do pana ministra, a właściwie proszę o potwierdzenie hipotezy, którą tu postawię. W mojej ocenie, Panie Ministrze – taką refleksją podzieliłem się z członkami komisji – wśród głównych beneficjentów znajdą się jednak nowe państwa członkowskie Unii Europejskiej, gdyż to one głównie mają potrzeby, choć Grecja nie wpisuje się w tę hipotezę, bo przystąpiła do Unii Europejskiej w 1981 r., Hiszpania, Portugalia w 1986 r., a też jednak wciąż mają problemy o charakterze strukturalnym, w tym związane z takimi, a nie innymi rozwiązaniami prawnymi. Ale bez wątplenia Rumunia, Bułgaria, pewnie trochę Węgry, my być może też znajdziemy pewne obszary. Czy pan potwierdza moje stanowisko, że jednak to będą główni odbiorcy? Pozwoliłem sobie jeszcze na taką uwagę, że będziemy mogli to także łączyć, stąd też zmiana tych dwóch rozporządzeń: 1305 i 1303, możliwość łączenia z polityką spójności, czyli z naszym programem technicznym, ale za zgodą oczywiście i na wyraźny wniosek państwa członkowskiego. Ale zgoda co do tego – o tym też mówiłem – że to jest wstępny etap formułowania tego instrumentu. Bardzo dziękuję.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju Jerzy Kwieciński:

Panie Przewodniczący! Panie i Panowie Senatorowie!

Otóż oczywiście to potwierdzam, to znaczy ten instrument jest otwarty dla wszystkich, ale ja myślę, że wiele krajów, szczególnie – nie ma co ukrywać – ze starej Piętnastki, nie będzie chciało z niego korzystać z przyczyn prestiżowych, bo to by automatycznie znaczyło, że mają jakieś problemy strukturalne. Ten instrument będzie mógł być uzupełniany przez finansowanie z innych środków, czy z funduszy strukturalnych, czy ze środków danego kraju. Szczególnie jeżeli na przykład zakres pracy nad jakimiś reformami strukturalnymi byłby szeroki i te środki by nie wystarczały. Więc ten instrument jest przewidziany jako instrument w miarę elastyczny. Tak że my widzimy, że nie ma jakiegoś specjalnego sprzeciwu, jakiejś specjalnej kontrowersji wobec tego instrumentu. I on raczej odpowiada jak gdyby na potrzebę chwili, wynikającą z trudnej sytuacji gospodarczej w Unii Europejskiej w ostatnich latach. Ja nie spodziewam się tu jakichś specjalnych kontrowersji, raczej kwestie, które mogą być przedmiotem dyskusji, to są sprawy techniczne, czyli chodzi o to, jak ten instrument zbudować, żeby był jak najsprawniejszy. Tak że tu nie ma jakichś specjalnych kontrowersji. I my też oczywiście będziemy jak najbardziej ten instrument popierać.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji lub zadać pytanie? Nie widzę chętnych.

Zamykam dyskusję.

Proszę senatora sprawozdawcę o przedstawienie ostatecznego projektu opinii komisji.

(Brak nagrania)

Senator Waldemar Ślugocki:

...Senatorów o poparcie wniosku rządu w tej sprawie, stanowiska rządu.

Przewodniczący Marek Rocki:

Ponieważ nie ma uwag do projektu aktu, możemy uznać, że komisja poparła omówiony projekt rozporządzenia.

Dziękuję.

Dziękuję bardzo panu ministrowi.

Możemy przejść do punktu trzeciego: wniosku dotyczącego zalecenia Rady w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy. Jest to dokument o sygnaturze COM (2015) 462.

Pragnę przypomnieć, że komisja 9 grudnia na swoim czwartym posiedzeniu podjęła decyzję o zwróceniu się do rządu o przygotowanie projektu stanowiska do wspomnianego aktu nieustawodawczego. Zgodnie z art. 8 ustawy kooperacyjnej rząd zobowiązany jest do przedstawienia go w ciągu czternastu dni od otrzymania żądania i w związku z otrzymaniem projektów stanowisk możemy procedować ten akt.

Pragnę poinformować, że zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy kooperacyjnej nasza komisja może wyrazić opinię o projekcie aktu nieustawodawczego w ciągu dwudziestu jeden dni od otrzymania projektu stanowiska, a stanowisko otrzymaliśmy 29 grudnia.

Poproszę teraz przedstawiciela rządu, panią minister Renatę Szczęch z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, o przedstawienie projektu stanowiska rządu.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej Renata Szczęch:**

Dzień dobry. Witam wszystkich serdecznie.

Chciałabym przedstawić stanowisko ministra rodziny, pracy i polityki społecznej w tej kwestii. Stanowisko rządu jest takie, że popiera on podejście Rady Unii Europejskiej do kwestii bezrobocia długotrwałego i ustanowienie ram działania w zakresie osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy w postaci Zalecenia w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy.

O przedstawienie szczegółów bardzo proszę panią dyrektorkę Czajkę.

**Zastępca Dyrektora
Departamentu Rynku Pracy
w Ministerstwie Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej Beata Czajka:**

Dziękuję.

Trudna sytuacja na rynkach finansowych i gospodarczych w latach 2008–2009 spowodowała nie tylko pogorszenie sytuacji gospodarczej w poszczególnych krajach członkowskich z różnym stopniem nasilenia, ale również pogorszenie sytuacji na rynku pracy. Jedną z grup osób, które są w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, są osoby młode i osoby starsze. Sytuacja osób młodych była już przedmiotem zain-

teresowania Komisji Europejskiej, które znalazło odzwierciedlenie w kilku różnych dokumentach, w tym również w dokumentach finansowych, dlatego pojawiła się inicjatywa gwarancji dla młodych ustanawiająca zasadę finansowania czy dofinansowania przez Unię młodych ludzi bezrobotnych, jak również inicjatywa dotycząca zaleceń w zakresie działań państw członkowskich na rzecz osób młodych. Ponieważ jednak sytuacja osób starszych na rynku pracy również nie jest dobra i w zasadzie pogarsza się w latach następujących kolejno od kryzysu do dziś, powstała inicjatywa, by przywrócić się tej sytuacji i wspomóc państwa członkowskie w zakresie działań adresowanych do tej grupy osób.

W zasadzie streszczając tę inicjatywę, można przedstawić trzy grupy zaleceń.

Komisja zachęca państwa członkowskie, by stworzyły system zachęt do rejestrowania się w służbach zatrudnienia, by państwa członkowskie wprowadziły ocenę indywidualnych potrzeb i potencjału osób długotrwale bezrobotnych, która miałaby nastąpić przed upływem osiemnastu miesięcy pozostawania bez pracy. Również zachęca się państwa członkowskie do zaoferowania osobom długotrwale bezrobotnym zawarcia umowy dotyczącej włączenia do rynku pracy w terminie osiemnastu miesięcy od nastania bezrobocia. W ramach procedury dotyczącej zawierania umowy związanej z włączaniem do rynku pracy powinna następować ocena indywidualnych potrzeb i możliwości osób długotrwale bezrobotnych, które to potrzeby mogłyby i powinny być zaspokajane przez różne służby państwa członkowskiego, czyli nie tylko w zakresie służb zatrudnienia, służb socjalnych, ale również innych instytucji, które mogą działać na rzecz osób długotrwale bezrobotnych. Działania takie powinny być koordynowane za pomocą pojedynczego punktu kontaktowego.

I przechodząc do stanowiska czy projektu stanowiska rządu, należy zauważyć, że rząd pozytywnie odnosi się do kierunków działań zaproponowanych w projekcie inicjatywy. Bardzo dobrym podejściem jest umożliwienie państwom członkowskim elastycznego wdrożenia tych zaleceń, to znaczy nie poprzez sztywne mechanizmy, tylko mechanizmy istniejące w państwach członkowskich, również z perspektywą odpowiedniego ich modyfikowania w ramach potrzeb i rozwijającej się sytuacji. W Polsce już istnieją zapisy ustawowe, które w dużej części wypełniają zalecenia czy projekt inicjatywy. Funkcję pojedynczego punktu kontaktowego mogłyby pełnić powiatowe urzędy pracy, które już obecnie na podstawie istniejących mechanizmów zawierają porozumienia, wymieniają informacje przede wszystkim z ośrodkami pomocy społecznej, oferującymi wsparcie socjalne dla osób długotrwale bezrobotnych. Ponadto zarejestrowanie się jako osoba bezrobotna jest podstawą do udzielenia pomocy przez ośrodki pomocy społecznej, więc podstawowa część zaleceń w tym zakresie jest już zapewniona.

Również na podstawie przepisów ustawy o promocji zatrudnienia urzędy pracy są zobowiązane niezwłocznie po rejestracji osób jako osoby bezrobotne do sporządzenia indywidualnego planu działań, który stanowi umowę między urzędem pracy a osobą bezrobotną w zakresie zarówno działań możliwych, które będą zastosowane przez urzędy pracy, jak i działań możliwych, które powinny być stosowane przez osobę bezrobotną. Czyli punkt w zakresie

umowy społecznej, która powinna być zawarta w ciągu osiemnastu miesięcy, w Polsce jest już wypełniony aktualnie obowiązującymi przepisami. Zatem wydaje się, że już obecnie istniejące mechanizmy, w bardzo dużej części wypełniające zalecenia Rady, pozwalają pozytywnie odnieść się do omawianego wniosku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Poproszę teraz senatora sprawozdawcę, pana senatora Ryszarda Majera, o przedstawienie projektu opinii komisji.

Senator Ryszard Majer:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Szanowni Goście!

Dokument, który zajmuje się długotrwałym bezrobociem, jest szczególnie ważny, ponieważ problem dotyczy – zarówno w Europie, jak i w naszym kraju – znacznej liczby osób. I to jest sytuacja specyficzna, ponieważ o ile osoby, które są dotknięte krótkotrwałym bezrobociem, dość szybko odnajdują się na rynku pracy, o tyle dla osób pozostających w stanie braku zatrudnienia powyżej roku powrót na rynek pracy jest z każdym miesiącem coraz trudniejszy. Dlatego działania powinny być intensyfikowane zgodnie ze stanowiskiem Rady i narzędzia, które Rada proponuje, wydaje się, w znacznej mierze są zasadne. My je traktujemy bardzo pozytywnie.

Komisję interesowałaby informacja, na ile sytuacja zmieniła się w roku bieżącym, czyli na ile stosowane przez rząd instrumenty, które powodują aktywizację osób długotrwanie bezrobotnych, przynoszą skutki, na ile wymierna jest współpraca pomiędzy ośrodkami pomocy społecznej a powiatowymi urzędami pracy. Bo tutaj mimo deklaracji, mimo przepisów ustawowych cały czas mamy obszary niedoboru, wiemy, że na przykład w procesie realizowania przez ośrodki i powiatowe urzędy pracy projektów finansowanych ze środków unijnych, aktywizujących osoby długotrwanie bezrobotne, czasami dochodzi do konkurencji między nimi.

Podsumowując wnioski, które zostały przygotowane między innymi przez analityków komisji, powiem, że myśmy jako komisja poprosili o odpowiedź na następujące pytania.

Jakie nowe rozwiązania w stosunku do już funkcjonujących w polskim systemie prawnym – nowelizacja ustawy z 2014 r. o promocji zatrudnienia – proponuje niniejszy projekt?

Czy w roku 2015 program PAI został wprowadzony z większym sukcesem niż w roku poprzednim? Jeśli tak, to dzięki jakim zmianom w stosunku do 2014 r. to osiągnięto? Czy w posiadaniu rządu są już konkretne dane dotyczące tej kwestii?

Czy indywidualne plany współpracy z osobami bezrobotnymi w pełnym stopniu zastępują umowy, które proponuje komisja, czy to jest forma umowy? Dlaczego chcemy zrezygnować z podpisywania zaleconych umów, czy indywidualne plany są tożsame z umowami, czy są tam jednak jakieś różnice?

Czy powiatowe urzędy pracy są przygotowane do roli proponowanych przez Radę specjalnych punktów kontaktowych, czy jednak trzeba by je wyposażać w jakieś dodatkowe kompetencje i zapisy?

Czy w opinii rządu omawiane zalecenia Rady wnoszą jakąkolwiek wartość dodaną w stosunku do znolizowanej w 2014 r. ustawy i mogą być pomocą w działaniach rządu na rzecz przyspieszenia powrotu osób długotrwanie bezrobotnych na rynek pracy? Dziękuję.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Poproszę panią dyrektora.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Beata Czajka:

Proszę państwa, ustawa o promocji zatrudnienia została znolizowana w maju 2014 r. i wtedy weszła w życie. Natomiast można powiedzieć, że w pełnym zakresie została zastosowana dopiero od stycznia 2015 r. W tak zwanym międzyczasie z inicjatywy ówczesnego ministra pracy, obecnie ministra rodziny i pracy, nie były podejmowane żadne inicjatywy legislacyjne, więc odpowiadając wprost na pytanie, czy były przewidywane, czy były wprowadzone jakieś zmiany, należy powiedzieć, że nie. Trzeba jednak zauważyć, że w tym okresie z inicjatywy poselskiej była przeprowadzana nowelizacja całej grupy ustaw, w tym również była wprowadzona modyfikacja ustawy o promocji zatrudnienia, której jednym z elementów była zmiana dotycząca Programu Aktywizacja i Integracja. Jest to jeden z podstawowych programów, które są oferowane osobom długotrwanie bezrobotnym. Osoby długotrwanie bezrobotne cechują dość znaczne oddalenie od rynku pracy i mała gotowość do podjęcia pracy. Program PAI składa się z dwóch elementów: bloków dotyczących aktywizacji i integracji, więc wydaje się, dobrze odpowiada na potrzeby osób bezrobotnych. Mamy statystyki, które wskazują, że liczba osób kierowanych do PAI wzrosła.

Zapomniałam powiedzieć, że na skutek nowelizacji, która była wprowadzana inicjatywą poselską, został zwiększony krąg podmiotów mogących realizować blok „Integracja”, jak również zostały zmienione zasady finansowania tego bloku, co razem powinno zwiększyć w praktyce możliwości realizowania tej formy wsparcia osób długotrwanie bezrobotnych.

Ustawa, nowelizowana w 2014 r., ma zobowiązanie nałożone na ministra właściwego do spraw pracy, by do końca drugiego kwartału 2016 r., czyli roku obecnego, była przedstawiona analiza nowych rozwiązań wprowadzonych tą dużą nowelizacją. Zatem w końcu drugiego kwartału będzie przedstawiona nie tylko analiza, ale także wstępna propozycja modyfikacji rozwiązań wprowadzonych w 2014 r., które miałyby poprawić, gdyby istniały jakieś mankamenty albo gdyby istniała możliwość ulepszenia jakiegoś instrumentu.

Odnosząc się bezpośrednio do pytania, czy indywidualny plan działań w pełnym stopniu zastępuje umowę, o której mowa w projekcie inicjatywy, powiem, że w stanowisku rządu wprost jest zapisane, że IPD mógłby pełnić funkcję takiej umowy, bezpośrednio jej nie zastępuje, ale w praktyce taką funkcję pełni. Oczywiście, tak jak mówi-

łam na początku – bo zalecenia umożliwiają państwu członkowskim bardzo elastyczne wdrożenie zaleceń do porządku i praktyki – można przyjąć koncepcję znaczącej modyfikacji tej umowy i nie wykluczam, że taka modyfikacja po drugim kwartale 2016 r. również zostanie złożona. Wydaje się, że na dzień dobry, czyli na teraz rola IPD jak najbardziej wypełnia projekt zalecenia.

Odnosząc się do kwestii kompetencji urzędów pracy, do pytania, czy nie trzeba by ich było wyposażać w dodatkowe możliwości i instrumenty prawne, powiem, że wydaje się, iż w obecnym stanie prawnym już istnieje przede wszystkim podstawa prawna w zakresie wymiany informacji między urzędami pracy a ośrodkami pomocy społecznej, co jest podstawowym elementem, który wypełnia główny trzon zalecenia Rady. Na pewno zawsze będzie możliwość rozszerzenia kompetencji urzędów pracy w zakresie ewentualnego włączenia w posiadanie danych wymiany informacji w zakresie pomocy i wsparcia oferowanych przez inne podmioty i służby. Tutaj stanowisko generalnego inspektora ochrony danych osobowych mówi jednoznacznie – zresztą odnosi się do tego odpowiedni akapit w zapisach projektu zalecenia – iż wszystkie wymiany informacji muszą nastąpić z poszanowaniem ochrony danych osobowych, w związku z czym ten wariant i ten aspekt również będą brane pod uwagę. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

(*Senator Ryszard Majer: Dziękuję.*)

Pan senator Sługocki.

Senator Waldemar Sługocki:

Bardzo dziękuję.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo! Pani Minister! Pani Dyrektor!

Ja mam dość formalne pytania, ale niezwykle mnie to interesuje. Pierwszy krok, który zaleca Komisja Europejska, to zachęcanie do rejestrowania długotrwale bezrobotnych. I tutaj jest podane, że średni poziom rejestrowania długotrwale bezrobotnych w Unii Europejskiej wynosi 73%, ale są państwa, w których nie przekracza on 50%. Jak to wygląda w Polsce? Ile osób, jaka część populacji długotrwale bezrobotnych jest zarejestrowana i ile macie państwo zdiagnozowanych długotrwale bezrobotnych Polaków, jaki jest to poziom? To jest pierwsze pytanie.

Drugie pytanie. Jeżeli chodzi o minioną perspektywę 2007–2013, wiem, że Program Operacyjny „Kapitał ludzki” także w tym obszarze interweniował. Jak jest w Programie Operacyjnym „Wiedza, edukacja, rozwój”? Jak wiemy, część środków w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego została zregionalizowana. Są działania w ramach programów regionalnych. Czy obecne Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a wcześniej Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w jakiś sposób kooperowało z samorządami województw w celu zdefiniowania pewnych działań, które zorientowane byłyby na długotrwale bezrobotnych, a finansowane ze środków regionalnych programów operacyjnych? Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Marek Rocki:

Bardzo proszę, Pani Minister.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rynku Pracy w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Beata Czajka:

Proszę państwa, w Polsce sytuacja w zakresie rejestrowanego bezrobocia w zakresie liczby osób w danych statystycznych niestety nie jest mi znana. Ale z uwagi na dość specyficzny mechanizm udzielania u nas świadczeń opieki zdrowotnej można z dużą odpowiedzialnością stwierdzić, że w Polsce poziom bezrobocia rejestrowanego jest bardzo wysoki.

Krótko przypomnę państwu, że z uwagi na to, iż jednym z tytułów do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym jest posiadanie statusu osoby bezrobotnej, niestety mamy ten problem, że zdecydowana grupa osób zarejestrowanych w urzędach pracy rejestruje się wyłącznie dla potrzeb posiadania ubezpieczenia zdrowotnego, a nie dla potrzeb poszukiwania pracy za pośrednictwem służb zatrudnienia. Mamy w obecnie narzędzie, które pozwala nam dość dokładnie oszacować skalę tego zjawiska, na koniec 2015 r. było to prawie 30% osób zarejestrowanych. Generalnie można powiedzieć, że postulat dotyczący potrzeby rejestrowania się w urzędzie pracy, tak jak wskazuje projekt zaleceń, w Polsce jest realizowany, co prawda z innych powodów, ale jest realizowany.

Jeżeli chodzi o poziom długotrwale bezrobocia, to według Eurostatu na koniec 2014 r. w Unii długotrwale bezrobocie – chodzi o pozostawanie bez pracy przez okres 12 miesięcy – w ogóle populacji osób czynnych zawodowo wynosiło 5%. W Polsce wynosiło ono 3,8%, więc sytuacja w odniesieniu do średniego poziomu w Unii była relatywnie dobra. Również ponieważ w ostatnich latach zmniejszała się liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w Polsce, relatywnie zmniejszała się liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych, choć ich udział w liczbie osób długotrwale bezrobotnych nadal jest bardzo wysoki, dlatego zalecenia Rady wpisują się w potrzeby i problemy polskiego rynku pracy.

Jeśli mogę...

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Renata Szczęch:

Odpowiadając na drugie pytanie pana senatora, chcę tylko krótko przekazać, że środki z Europejskiego Funduszu Społecznego są wykorzystywane na dwóch poziomach: krajowym i regionalnym. Na poziomie krajowym funkcjonuje POWER, o którym wszyscy wiemy. Tutaj powiem, że otrzymał on środki w wysokości 4,4 miliarda euro. Z tego na efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji przeznaczono 739 milionów euro. O wykorzystaniu tych środków przygotowujemy specjalny raport, na obecnym etapie, myślę, nie mamy jeszcze dokładnych danych, ale jest on w dosyć wysokim stopniu wykorzystywany. Jeżeli będą potrzebne dane szczegółowe, przygotowujemy je. Dziękuję.

Przewodniczący Marek Rocki:

Dziękuję bardzo.

Czy są inne pytania, czy ktoś chce się wypowiedzieć?

Ja pozwolę sobie tylko powiedzieć, że to, co powiedziała pani dyrektor, wskazuje na jakąś niespójność w naszych przepisach. Bo jeśli osoby się rejestrują po to, żeby uzyskać uprawnienia do zasiłku, a nie...

(Głos z sali: A nie pozyskać pracę.)

W końcu definicja bezrobotnego oznacza aktywne poszukiwanie pracy, a nie pozostawanie bez pracy, więc kim innym jest ktoś nieaktywny zawodowo poszukujący ubezpieczenia, a kim innym jest bezrobotny poszukujący pracy.

Przypominam, że opinia komisji odnosi się do projektu aktu prawnego. Wobec niezgłoszenia uwag do projektu aktu możemy uznać, że komisja poparła omówiony projekt zalecenia Rady.

Dziękuję bardzo.

Dziękuję bardzo pani minister i pani dyrektor.

Przechodząc do punktu czwartego porządku obrad, informuję, że prezydium komisji proponuje, by nie rozpatrywać na posiedzeniu komisji projektu aktu ustawodawczego COM(2015) nr 616.

Czy są jakieś inne opinie w tej sprawie? Nie widzę zgłoszeń.

Stwierdzam, że komisja zaakceptowała propozycję prezydium.

Przechodzimy do punktu piątego porządku obrad. Chcę państwa poinformować, że prezydium komisji proponuje, by nie występować o stanowisko rządu i tym samym nie rozpatrywać na posiedzeniu komisji następujących projektów aktów nieustawodawczych COM(2015) o numerach: 575, 581, 582, 631, 632, 640, 641, 643, 645, 653, 654, 656, 659, 661, 664, 666 i 805.

Czy są inne propozycje w tej sprawie? Nie widzę zgłoszeń.

Stwierdzam, że komisja zaakceptowała propozycję prezydium.

Zanim zamknę posiedzenie, chcę przypomnieć, że jedynaste posiedzenie będziemy mieli za tydzień, czyli 20 stycznia, o godzinie 12.00. Zajmiemy się podsumowaniem prezydencji luksemburskiej oraz priorytetami prezydencji holenderskiej w Radzie Unii Europejskiej. Tego samego dnia dwie godziny później rozpoczniemy kolejne posiedzenie związane ze sprawami legislacyjnymi, podobnie jak dzisiaj. Trzynaste posiedzenie odbędzie się 27 stycznia, też będzie dotyczyło spraw legislacyjnych, a 28 stycznia o 8.30 będzie posiedzenie wspólne z Komisją Budżetu i Finansów Publicznych.

Czy są sprawy różne? Nie widzę zgłoszeń.

Dziękuję bardzo.

Zamykam dzisiejsze posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 50)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii